

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Divendres 22 de Abril de 1898

Núm. 3.529

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 3'50
En provincies trimesres. 7
Extranjer y Ultramar. 7
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo discurs de la Corona

Lo discurs de la Corona, quin text traduhim íntegro, dia aixís:

«Senyors senadors y diputats:

»Las graves preocupacions que embargan lo meu ànim y 'l de la nació desde la última vegada que os dirigí la paraula, han aumentat nostra tristesa y aiviat la inquietut pública, ab pressentiments de noves y majors complicacions.

»Les motivan lo giro que han pres los assumptos de Cuba y la actitat d' una part del poble dels Estats Units que, al veure prompta y pròpera la constitució d' aquella personalitat autoròmica, solemnement oferta á las Antillas en mon anterior Missatge, present que la lliure manifestació de la voluntat del poble cubá representada per sas Cambras, va á destruir pera sempre los plans que contra la soberanía d' Espanya venen freguant los que ab recursos y esperansas enviats desde vehinas costas, han lograt mantindre lo foc de la insurrecció en aquella estimada y desgraciada isla.

»Perque, si á l' empena de la cega corrent cedís en mal hore lo Govern dels Estats Units, las amenasses y las injurias á que fins ara hem permanescut indiferents, per no ser expressió general de la nació nort-americana, se pendrian com provocació intolerable, per lo que, la defensa de la integritat nacional obligaria al meu Govern á rompre las relacions ab lo Gabinet de Washington.

»En aquesta crísis suprema, qui representa en la terra la justícia divina ha fet escoltar consells de pau y de prudencia que cap dificultat ha tingut en seguir mon Govern, sentintse fort ab son dret y tranquil per lo compliment estricte de sos debers internacionals.

»Si ai Sant Pare deu Espanya gratitut per sa intervenció en favor de la pau en aquets crítichs moments, obligada queda també á las potencias d' Europa que ab sa conducta amistosa y desinteressats consells han enfortit nostra convicció de que la causa d' Espanya mereix universals simpatias y aprobació unànime.

»Possible será, no obstant, que l' atentat se consumi; que ni la santetat de nostre dret, ni la moderació de nostra conducta, ni la expressa voluntat de Cuba lliurement manifestada serveixin pera contenir las passions y odís desencadenats contra la patria espanyola.

»Per si arriba 'l suprem moment en que la rahó y la justícia tingan per únich emparo lo valor dels espanyols y la tradicional energia d' aquest poble, he acclerat la reunió de las Corts, quinas decisions supremas sancionarán, sens dopte, la inquebrantable resolució que anima á mon Govern de defensar sos drets, qualsevol que fos lo sacrifici que pera legarhe s' exigeixi.

»Al identificarme ab ma nació, no sols compleixo 'l deber que tenís quan vaig jurar acceptar la Regencia, sino que jutjo cumplir ab lo que ha d' enfortir mon cor de mare, confiant mon fill al poble espanyol pera que 'l sostingui ab força incontrastable mentres arriba lo moment de que á ell sia donat defensar personalment l' honor de la nació y la integritat del territori que li deixaren sos gloriosos antepassats.

»Als graves assumptos que sollicitan vostra atenció vers les mars d' Occident vé á unirse l' estat de nostras possessions llunyanas d' Orient.

»Las islas Filipinas, quina llietat ha posat á prova

una grave insurrecció dominada felisment, sent encara las consecuencias d' aquella agitació profunda.

»Pera calmarla y pera previndre en l' esdevenir lo descontent que produheix las causas del actual maestar, lo Govern vos sotmeterá importants resolucions.

»Senyors diputats y senadors: Per fosc y trist que l' esdevenir se presenti no han de ser superiors las dificultats que 'ns rodejan á las energias del país pera véncerlas.

»Ab los exércits de mar y terra, quals glorias tradicionals encenen son valor ingènit, ab la nació unida y compacta devant la agressió extranjera, y ab aquella fé en Deu, que sempre ha guiat á nostres majors en las grans crísis de la Historia, atravessarem també sens mengua en nostra honra, las que s' intenti provocarnos sense rahó y sense justícia.»

Cosas de casa

Dema dissapte, festa de Sant Jordi, Patró de Catalunya, tindrà llech á la històrica iglesia de Santa Maria de Ripoll, la solemne cerimonia de colocar en una paret d' aquell temple la lápida que la Unió Catalanista ha fet gravar en la pedra. La inscripció que l' Iltrm. doctor Morgades pronuncia en l' acte de tornar al culte de Deu aquell temple, casal de la patria.

La lápida, que es de bronzo, porta gravada en hermosos caràcters aquesta inscripció: «*Jam letus moriar (Genes XLVI—30)*. Content moriré després d' haver tornat á la Santíssima Verge Maria son antiquíssim tronó de Ripoll; á Catalunya sa Casa payrel; á sos Comtes y Abats llur honorífica sepultura, y haver treballat per fer restaurar son esperit y sas virtuts y ab un y altres las venerandas tradicions catalanes. Que Deu Nostre Senyor m' escolti y m' atenga y 'm seguecan tots mos estimats compatriotas.»

Anirà encuadrada aquesta lápida dintre d' un espléndit march de pedra de Montjaich d' estil romànic del més florit, y en lo que artisticament combinats hi campejan á un cantó 'ls escuts de Sant Jordi y 'l de Catalunya, á l' altre 'ls atributs episcopals, y en la part superior una al·goria valentment dibuixada de la eterna baralla del bé y del mal. En lo tros de march que va desota la lápida de bronzo hi ha una inscripció en la que s' fa constar que las paraules sobreescrietas son del Excmo. é Iltrm. doctor don Joseph Morgades y Gili. Bisbe de Vich, y son allí commemoradas en nom de la Nació catalana per la Unió Catalanista. Lo projecte d' aquesta lápida y del march que lo envolta es obra del nostre estimat amic y company En Joseph Puig y Cadafalch.

Encara que 'l programa del ceremonial que acompanyará á la colocació d' aquesta lápida no está avuy del tot acordat, sabem que l' acte anirà revestit de tota la magnificencia que requereix; trasladantse aquell dia á Ripoll las personalitats més sortints del catalanisme y delegacions d' importants entitats patrióticas, que pagarán aixís un deute d' agraïment al doctor Morgades y á la vegada podran resar una pregeria per Catalunya, en lo que es altar de la patria y monument de las nostras llibertats.

No passa setmana que no tinguém que donar compte de nous avenços de nostra política ab la constitució d' agrupacions catalanistas. Un dia al Ampurdá, un altre al Vellés, al Priorat ó al mateix plá de Barcelona, sempre hi han agradosos noves d' aquesta mena que

comunicar. Avuy es la important vila de Balaguer, de tants recorts històrics y que tan carinyosa acullida doná anys endarrera á una Assamblea de la Unió, allí d' ahont nos participan nostras companys haverse constituhi en patriótica agrupació.

Aquest floret d' agrupacions que de per tot esclatan, aquets plansons del arbre de nostras llibertats que per tot surten, son la senyal d' un rieller demà. La conducta dels bons catalans d' avuy nos recorda la dels temps de la reconquesta. Alashoras la terra dominada per un poble extrany vey a apareixer cada dia al cim de las montanyas castells roquers que eran celius d' amor patri. Avuy las agrupacions y 'ls centres que un dia aquí, l' altre allà, s' van formant també son un baluart de Catalunya. Baluart pera demanar desde allí á tothom que se 'ns reintegri en lo govern de lo nostre, baluart pera defensarnos de lo exòtich que en la llengua, en lo dret ó en las lletres vinga á destruirnos ó á malmetrens lo de casa, lo nacional.

Així ho comprenen los verdaders catalans y per aixó s' aplegan. Aquesta agrupació de Balaguer de que hem parlat es ferma. Compta com a socis als elements de més valua de la població, havent elegit president al distingit notari don Ramón Gramunt y secretari al joventut nostre don Josep Comas y Serribes. La Junta Permanent de la Unió acordá admetre satisfeta la seva valiosa adhesió, y ab tal motiu li enviám junt ab lo Deu-vos-guart la estreta de mà d' enherabona.

Ab l' objecte de facilitar á tots los propietaris, comerciants é industrial prestams que devegades difficilment poden obtenir, ja per la constitució y manera de funcionar de casi todas las més importants societats de crédit que á Barcelona existeixen, ja perquè pera contràurels necessitarian hipotecar sas fincas ó desferse dels géneros que tenen, lo que sovint no volen fer per caritats petites, ab la bona idea d' evitar que molts d' ells vagin á parar á prestamistas y usurers que sols los hi proporcionan diners á interessos fabulosament escandalosos, se tracta de constituhir á Barcelona una societat mercantil anònima que funcionarà ab lo nom de «Banco auxiliar de la Propiedad y de la Industria», quins socis fundadors han firmat ja la corresponent escriptura pública que ha autorisat lo notari don Antoni Par y Tusquets.

Dita societat se proposa principalment facilitar quantitats que no sian inferiors á 500 pessetas als comerciants, industrials y propietaris, á un interés que no excedeixi del 6 per 100 al any, ab las garantias que acordí 'l Consell d' Administració que en ella hi funcionarà, pero que han de ser de tal naturalesa que, ne arribant lo préstam á 10.000 pessetas, lo dador ne tindrà d' hipotecar las sevas fincas si es propietari ni extraure de las fabricas ó magatzems los seus géneros si es comerciant é industrial, tot en conformitat ab lo permès per las vigents lleys civils y mercantils.

Lo capital de la societat es de 500.000 pessetas representat per 10.000 accions, de 50 pessetas cada una, y l' accionista per cada acció vindrá obligat á adquirir deu bones de valer vinticinch pessetas cada un amertissables en 15 anys, 2.820 ab primas d' amortissació sortejadas cada trimestre y las demés, á la par al finir aquell plasso. L' accionista, no sols disfrutará d' un dret preferent pera obtenir prestams, sino que tindrán opció als beneficis socials que cada any se repartiran. En quant als bones podran tenir premis variables al estil de lo que s' ha fet en veriss importantíssimas societats extrangeras, haventhi cada trimestre un de

5,000 y un altre de 2,500 pessetas además d'altres més petits. Finalment, es d'advertir que per medi d'una combinació ben calculada l' subscriptor d'una acció podrà, si vol, satisfer en cinch anys, en lloch de ferho en l'acte lo preu dels deu bons, pagant un duro cada mes.

Entre ls comerciants é industrials d'aquella ciutat ha cridat l'atenció la idea de constituhir aquesta societat, sobre la que ha aparegut un extens article en lo revista que ab lo nom de *El Trabajo Nacional* publica l' Foment, quina societat, á més, tenim entés que se'n ha ocupat per l'interés que pera l'comers y la industria pot tenir quan se refereix el crédit.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del día 21 d'Abril de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	754	76		4.2	Ras Nuvol	
3 t.	754	76				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS classe	can
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m.	Sol. 27	7	14	SE	Cumul	0.7
3 t.	Sombra 19	7	17	E.	Cumul	0.7

Molts pressa tenian ahir los tenedors de bitllets del Banc d'Espanya en canviarlos en plata. Lo temor de que'l paper sufreixi depreciació y mes que tot l'exemple de Barcelona motivá la llarga cua que's veyá en la Sucursal de nostra ciutat.

No sabem lo que podria succehir, pero enteném que per are no hi ha motiu pera tal temor y sobre tot creyém que en los moments actuals lo patriótic es guardar los bitllets y deixar que'l Banc pugui utilisar lo numerari en favor del comers y de la industria que are mes que may ho necessitan davant de la soptada elevació dels camvis.

Se parla molt de patriotisme pero no creyém que may se manifesti en lo que realment pot resultar útil y profitós pera la patria.

Ningú es més contrari que nosaltres dels injustos privilegis de que gosa'l Banc d'Espanya pero ara publich li convé que no's posin entrebanchs á aquest establiment.

Si sobrevé un conflicte no será pas culpa del Banc sino dels que's precipitan davant d'un imaginari temor.

En la hermita de la Mare de Deu del Roser, demà, diada de Sant Jordi patró de Catalunya, se celebrarán missas en l'altar ahont se venera la imatge del Sant Màrtir.

Dos apreciables colegas locals lo *Diario* y *El Liberal* de Reus, se queixan en sa edició d'ahir, de lo des-cuydada que está en aquesta ciutat la vigilancia urbana y denuncian á la autoritat local, l'abús que varis brivalls y á voltas també algú que ja va á casa'l barber, venen cometent en carrers tan céntricos com lo de Montarols, Major, plassas de la Constitució y de Prim y Arrabal de Santa Anna, per los quals no poden tranzitarhi las senyoretas de nostra societat, sense que's vegin insultadas ó maltractadas, arribant la seva poca vergonya á arrencarlosi del pit ó de las mans las flors que portan.

Es aquest un mal que de tants anys que existeix ha passat á la categoria de crónich: en nostra crónica molts vegadas ho hem censurat de la manera que tals salvatjades se mereixen y fins nos hem atrevit á indicar lo remey pera curarho d'arrel, que per lo senzill, repetirém avuy.

A la hora en que aquets fets tenen lloch los guardias municipals son á sopar. Costaria, donchs molt, ferne quedar un de punt als mentats carrers fins á poder ser rellevat?

Al M. Il·ltre. Sr. Alcalde fem aquesta observació, no duptant que la tindrà en compte y sabrà evitar la repetició d'aquestas asquerositats que tan poch parlan en favor de nostra població.

L'anormal puja dels camvis ab Fransa está cridada á fer un gran mal á totas las classes socials y en particular á la obrera, donchs ella farà que tots los articles que venen del extranjer y alguns son de primera necessitat, se posin á preus que may havian arribat.

Fa pochos dias parlavam que algunas fábricas, de-

gut á l'alsa del carbó, se veurían obligadas á parar si aquella seguía.

Avuy las malas novas que'ns arriban fan referencia al bacallá, augurant que el preu que's posa de la cunya del pobre, passará á la del rich.

Siga cualsevol lo número de senyors regidors que avuy se reuneixin l' Excm. Ajuntament celebrará á las set del vespre sessió de segona convocatoria.

La Societat coral «Lira Vendrellense», del Vendrell, ha posat en estudi una nova composició pera veus solas, obra del eminent concertista de violoncello y distingit compositor fill d'aquella vila don Pau Casals. Dita composició consta de dotze números, y está escrita sobre la lletra de la preciosa poesia catalana d'Apeles Mestres, denominada «Los mesos».

La Diputació provincial de Barcelona ha acordat dirigir-se als alcaldes de la provincia pera que dictamin sobre'l projecte que presentá l' Foment del Treball Nacional d'un concert económic entre la provincia y l'Estat per l'estil del que existeix á Navarra.

Heus aquí una noticia que sembla res y concedint-ho'l Govern millorarian moltíssim tots los contribuyents de Barcelona.

Perque'l «Travall Nacional» no mes treballa per la provincia de Barcelona?

Los Municipals de nostra ciutat serveixen per ben poca cosa; pera que nostres vehins se'n convensin, bastará que citém que son la majoria los conductors de carros de tráfic y tartanas que anant l' animal ab serreta, élla van á cavall, exposantse aixís á motivar desgracias que en l'ánim de tothom está que s'evitin.

La real ordre aclaratoria que respecte d'exemp-cions ha dictat lo ministre de la Governació conté los següent acorts, que per son general interés publi-quém:

«Primer. Que l'acte de la classificació de soldats, y ab arreglo al article 96 de la Lley, deurán los minyons alegar las excepciones, així físicas com legals, que creguin assistirlos, y si se'ls otorgués una de las primeras se'ls reservarà lo dret de justificar las segonas quant acabin en lo disfrutar d'aquellas.

Segon. Si en lo transcurs de la classificació á la primera revisió, ó d'aquesta á la segona, y així suces-sivament, als minyons que disfrutin exenció física per curts de talla ó inutilitat, los hi sobrevé per forza major, cas d'excepció legal deurán alegarla en la primera revisió que's verifiqui, y si en l'acte d'aquesta resultés ab la talla ó útil, s'oirá y fallará dita exemp-ció, que també podrá ser escoltada en las revisions successivas, si en alguna d'aquestas los quant acabés l'excepció física.

Tercer. L'anteriorment previngut en res altera quant los articles 104 de la Lley y 126 del reglament disposa que las excepciones sobrevingudas als minyons desde la classificació en l'Ajuntament fins á son ingrés en caixa, ni tampoch lo previngut en los articles 149 y 150 de la lley, 74 á 80 del reglament y real ordre del ministeri de la Guerra de 12 de Febrer de 1897, pera las excepciones que sobrevinguin després de dit ingrés.

Cuart. Los minyons de reemplazos anteriores á la publicació de la lley reformada vigent, á quins s'otorgaren excepciones físicas y als quals han sobrevingut ab posterioritat á sa primera classificació causas d'excepció legal per forza major tenen perfecte dret á fer valdre aquest en lo cas de que las que venian gosant desapareixin revisantlos. Aquest precepte sols s'aplicará en l'any actual y ab respecte á excepciones sobrevingudas fins la present revisió, puig pera'ls anys succesius s'atendrán dits minyons á lo que's prevé en las reglas 1.ª y 2.ª

Passa d'abús lo que vé succehint al carrer de Sant Llorens, ahont casi cada dia es ocupat aquell carrer per una renglera de carruatjes que s'exten per abdós costats de las aceras fent molt dificultós lo tránsit rodad y en dias de pluja lo de las personas que no poden passar per l'acera ab lo parayguas obert.

Nos sembla que es arribada la hora de que's posi correctiu als qui en perjudici dels demés converteixen en magatzém ó cuadra la mentada vía pública.

Demá's posará á la venda, notablement reformada, lo número 5 de la revista *La Nova Catalunya*, en lo qual s'estrena una preciosa portada deguda á la ploma del jove artista reusench Anton Soler. Es una obra que cridarà justament l'atenció de tots los ayments del art y que honrará'l nom del seu autor.

En la part literaria publicarà'ls següents treballs: *Symbol*, per Michel Ventura Balanyá.—La fi de

Serrallonga, (fragment) per Joseph Aladern.—Movi-ment intelectual de fora.—Del Rosari del cor, per F. Gras y Elías.—* per F. Mario.—Lladres, drama, (continuació) per Ignasi Iglesias.—Desgracias, per Jo-seph Berga y Boada.—Les nostres reformes orthográ-phiques, per Michel Ventura.—La congoixa del Posta, per Claudi Mas y Jornet.

Varis aficionats al sport basch tenen la idea d'or-ganisar un partit de pilota en lo «Frontón Reusense», destinant lo que's recaudés á la suscripció nacional.

Ahir se'ns convidá á una reunió pera tractar d'aquest assumpto acordantse que'ls iniciadors passessin á visitar al Sr. Alcalde é invitarlo pera que formi part de la Comissió.

Escrinhen de Valls que l'Ajuntament, en sessió del passat dimecres acordá que á la cabalgata organizada pera'l vinent diumenje pera recullir recursos pera'ls soldats malalts procedents d'Ultramar, hi assisteixi en representació de la Corporació municipal lo primer ti-nent d'alcalde D. Antoni Masagué.

Aixis mateix acordá que la Junta del Cementiri reintegri á las familias dels soldats morts, procedents de la guerra, l'import percebut dels drets del sepeli.

Además acordá que se satisfassi per l'Ajuntament los comptes de medicaments que fassi necessaris la asistencia facultativa á dits malalts, socorreguentlos además en lo menester segons sas necessitats.

Del cumpliment d'aquestos acorts n'ha quedat en-carregada una comissió composta dels regidors senyors Masagué, Farrés, Castellá, Vilamajor, Costas y Fargas.

Cridém l'atenció de nostres lectors, per la part que pogués convenirlosi, aprop de la circular sobre car-ruatjes de lujo que apareix inscrita en lo «Boletín Oficial» d'aquesta provincia corresponent al dia 17 del actual, en la qual se disposa que tots aquells que posse-heixen dita classe de vehículs han de presentar á la Administració d'Hisenda, los que resideixin á la capi-tal, y davant las Alcaldías los que visquin fora d'ella, y avans del dia 30 del corrent mes, una relació que expressi lo número de carruatjes que posseheixin ab denominació ó classe dels mateixes, número de cavalls que destinin al arrastre, si'l carruatje está construhit pera enganxar un ó més animals, y'l carrer y número ahont tinguin las cotxeras; únich modo d'evitar las responsabilitats que determina l'article 24 del Regla-ment que regoz aquest impost.

Varias casas comercials d'Alicant, importadoras de vins de París y de Burdeos, han ordenat á sos con-signataris que no embarquin vins en vapors espanyols ni americans.

A la Diputació provincial de Madrid s'hi ha presentat una senyora demanant que li assigni algo pera sa sub-sistencia, en atenció á sa avansada edat. Ha presentat, pera justificarho, sa partida de naixement, resultant que nasqué en 1785, ó sia que compta la edat de 113 anys.

Lo dia 1 del vinent Maig, conforme prevé la lley, se reunirá en la Diputació la Junta provincial del Cens electoral pera la rectificació de las llistas y resoldre las reclamacions d'inclusió y exclusió en las mateixas.

En la Administració de Consums d'aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d'ahir, la cantitat de 1093'30 pessetas.

L'Ajuntament de Sarriá disposa una solemne vet-llada al objecte de llegir en ella lo nou poema del Re-verent D. Jacinto Verdager «Santa Eularia», en lo que la acció se desenrolla en aquella població, espe-cialment en lo lloch conegut per lo «Desert». Es pos-sible que'l dia en que se celebri la vetllada s'inauguri la biblioteca municipal.

Entre'l magisteri existeix la creencia de que en breu será derogada la Real orde de 9 de Desembre de 1896, en virtut de la cual los mestres de las escuelas de párvuls poden passar á las elementals del ascens inme-diat.

Se diu que l'Ajuntament de Barcelona contribuirá ab cent mil pessetas á la suscripció nacional: en cas de guerra ab los Estats-Units donará un milió.

Durant tot lo próxim mes de Maig abonarán los alumnos del Institut de segona ensenyansa, los drets académichs indispensables pera obtenir las papeletas d'exámen.

Ha quedat vacant la escola de párvuls de Bates, dotada ab 825 pessetas. Correspon al turno d'oposició,

En la casa de la finca denominada «Suchs», terme municipal de Lleyda, s'ha recollit un colom missatger que porta en la pota esquerra un aro de metall ab una inscripció que diu «1896-B-15»: en la pota dreta porta lligada una cinta de color de plom y en la part interior del ala dreta porte estampadas sobre las plumas las següents inscripcions:

«4-Cambrils-4».
«7-9» y una inscripció algo esborrada que sembla dir, «Conductor velocidad».
«Paebla d' Hajar».

«Benicarló» y á continuació altra inscripció algo esborrada també que sembla dir: «Conductor velocidad», y altra inscripció que diu: «Benicarló».

La persona que s'creguí ab dret á dit colom missatger pot dirigir-se als senyors Mangrané y Fills de Guix, de Lleyda.

ESCORIAS THOMAS.—Vegis l'anunci de la quarta plana. Dirigir-se á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil
del dia 20 de Abril de 1898

Naixements

María Monté Compte, de Joseph y Enriqueta.—
Josepha Gené Sardá, de Joseph y Francisca.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Anton Monné Odena, 59 anys, Sant Pere alt, 9.—
Esperansa Guasch Baruel, 80 anys, Montserrat, 11.—
Joseph Massó Nolla, 83 anys, Travessia de Sant Antoni, 9.—
Tomás Casas Marca, 74 anys, Santa Elena, 22.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Sotero.

CULTS RELIGIOSOS

Hermida de Nostra Senyora del Roser

Demà dissapte, festivitad de Sant Jordi, s'hi celebrarán missas, desde las set á las nou en l'altar ahont se venera la imatge del Sant patró de Catalunya.

Parroqui de Sant Joan Bautista (Providencia)

Continúan en aquesta Iglesia las 40 Horas. A las 9 se posa de manifest S. D. M. en l'Ofici que se celebrá en dita hora; á las 6 de la tarde s'cantará l'Seráfich Trissagi, reservant á las 7. Lo próxim diumenge á las 8 hi haurá Comunió general ab plática preparatoria pera la Arxiconfradía de Santa Teresa de Jesús; á dos cuarts de 10 Ofici ab exposició, y á dos cuarts de 7 de la tarde Trissagi solemne, donant fi á las 40 Horas ab la professó y reserva á dos cuarts de vuyt.

Sant de demá.—Sant Jordi.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	43'60	Filipinas	
Exterior	54'	Aduanas	63'
Amortizable	53'	Cubas 1886	51'25
Fransas	17'60	Cubas 1890	41'
Norts	17'70	Obs. 6 0/0 Fransa	62'
Exterior París	33'50	Obs. 3 0/0 »	33'50

GIROS

París 71'00 Londres 43'50

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realissadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	43'50	Cubas del 86	50'50
Exterior	54'50	Cubas del 90	40'50
Colonial	50'	Aduanas	63'25
Norts	17'60	Oblig. 5 p 0/0 Almansa	67'50
Fransas	17'40	Id. 3 p 0/0 Fransa	34'50
Filipinas			

PARÍS

Exterior	33'	Norts	
París	71'00	Londres	43'50

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 20

De Málaga y escalas en 7 dias, v. «Martos», de 1.046 ts., ab efectes, consignat á don Antón Más.

De Cette y escalas en 23 dias v. «Comercio», de 312 ts., ab bocoyos buyts, consignat als senyors Casa-seca y Terré.

De Barcelona en 6 horas v. inglés «Mancestria» de 605 ts., ab lastre, consignat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De Cette en un dia v. «Correo de Cartagena», de 258 ts., ab bocoyos buyts, consignat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

Despatzadas

Pera Liverpool y escalas v. inglés «Mancestria», ab vi y avellana.

Pera Cette v. «Comercio», ab vi.

Pera Cette y Génova v. «Martos», ab carga general.

Pera Palma de Mallorca l. «Joven Miguelito», ab efectes.

Pera Cette v. «Correo de Cartagena», ab vi.

Pera Londres y escalas v. Balboa, ab efectes.

Barcos á la carga

Divendres 22

Pera Liverpool v. «Ulloa», consignatris Srs. Mac-Andrews y C.^a

Pera Valencia y Gullera v. «Cervantes», son agent D. Joseph M.ª Ricomá.

Dissapte 23

Pera Cette y Marsella v. «Cabo Quejo», consignatari D. Marián Peres.

Dimars 26

Pera Marsella, Niza y Génova, vapor «Sagunto», que despatza don Antón Más.

***

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borge, Lovisa, Kotka, Viborg, Fredrikshamn, Nystad, Raumo, Björneborg, Kristinestad, Nasa, Jakobstad, Gamla, Karleby, Uleaborg, San Peterburg y Revel; y pera Moscow, Warschau y Nischni Nowgorod, á flete corrido via de San Peterburg, sortiran lo primer de Maig lo vapor «Oberon», que despatzan los senyors Boada germans.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebratris mélicas, aixis nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m'ho ha demostrat, que la curació de las hernias pertenece única y exclusivament al art mecánich, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiar-se en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochos los que saben colocalos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad ves dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de **cautchouc** ab ressort, testimoniando aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d'espallias.

Faixas hipogástricas pera corretjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab l'archs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles d'Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Ultima hora

Madrid 21.

La comissió que sortí de la Habana pera gestionar la pau ab los filibusters en nom del Govern insular, al tenir coneixement del giro que havia prés lo conflicte hispano-american, suspengué los travalls, esperant instruccions de la Habana.

Lo gabinet cubá disposó, y així se he comunicó als comissionats, que proseguissin immediatament las gestions.

—Hi ha gran ansietad de coneixer noticias referents al conflicte internacional.

Aquesta tarde s'han recaudat en lo Banch d'Espanya gran número de donatius, alguns molt importants, pera la suscripció nacional.

—Lo Banch d'Espanya ha ofert contribuir á la suscripció nacional ab 1.000.000 de pessetas.

—Avuy s'ha enviat á Barcelona 14 milions de pessetas ab las quals queda solucionat lo conflicte motivat per la depreciació del paper.

—A dos cuarts de quatre de la tarde han sortit de la legació dels Estats Units lo diplomátich Woodford y 'ls empleats de la mateixa.

Apenas s'han acomodat en lo cotxe que esperava als viatjers, s'ha pesat aquést en marxa, custodiat per varias parellas de la guardia civil.

Durant lo trajecte no s'ha sentit un sol crit.

En la estació esperavan la arribada de Woodford un centenar de personas, curiosos en sa majoria.

Ab lo cap descubert, Woodford ha atravesat per entre las amuntadas filas de curiosos y viatjers.

Los civils no l'abandonavan.

Lo públich girava lo cap despreciativament.

Han acudit á despedirlo la embaixada inglesa en plé y 'l secretari de la alemana. No s'veya á cap altre diplomátich.

Al marxar lo tren han ressonat en la estació entusiasmats viscas á Espanya, al exércit y á la guerra.

Lo senyor Aguilera ha dirigit la paraula al públich pronunciant un patriótic discurs que ha terminat ab un visca á Espanya contestat ab general entusiasm.

—Encarque del bálco de la legació dels Estats Units s'ha tret l'escut d'aquell país, segueix la guardia civil custodiant l'edifici.

La noticia de la ruptura de relacions entre Espanya y 'ls Estats Units ha produhit general entusiasm en aquesta cort.

—Lo govern dels Estats Units ha anunciat oficialment que renuncia á emplear lo corso.

—Aquest matí s'presentá Mr. Woodford en lo ministeri d'Estat pera entregar al Sr. Gullón un telégrama redactat en inglés.

En aquest despaig s'anunciava á nostre Goberna oficialment que Mac-Kinley havia sancionat les últims acerts de las Cambras nortamericanas.

Ategia 'l telégrama que 'ls Estats Units concedían á Espanya un plasso de 48 horas pera evacuar la isla de Cuba.

Com nostre Govern havia donat per acabadas las relacions diplomáticas ab los Estats Units, lo ministre d'Estat no ha velgut rebre á Mr. Woodford.

—Comanican de la Habana que en aquella capital ha produhit excelent impresió lo discurs del senyor Sagasta.

La actitud enérgica del Govern correspon als desitjes de tots los espanyols residents en aqueella capital pera 'ls que desde fa temps era induptable que á la solució de la guerra separatista havia de procedir forzosament la lluyta entre Espanya y 'ls Estats Units.

Las personas més significadas de la capital s'han ofert incondicionalment al general Blanco.

Los voluntaris están cambiant los fusells antichs per armament Mauser.

—S'ha celebrat en Palau Consell de ministros baix la presidencia de S. M. la Reyna.

Lo Sr. Sagasta feu un minucios relato de las diverses fases per que ha passat lo problema hispano-american desde que s'inició en los últims temps del president Cleveland fins l'actual estat de guerra.

Se tractá després d'assumptos aprop dels quals se guarda gran reserva y en los que sabem tingueren que parlar extensament los Srs. Correa y Bermejo.

Al sortir de Palau han sigut interrogats los ministros per los periodistas, guardant aquells extrema reserva; sols lo Sr. Moret ha dit:

«Los assumptos de que ha tractat lo Consell poden concretarse en tres paraules: Guerra, guerra y guerra.»

—La desconfiansa, del tot infundada, sentida á Barcelona per los tenedors de bitllets del Banch d'Espanya s'ha extés á aquesta capital.

Desde las primeras horas del matí hi ha en la porta del palau del Banch extensa cua formada per personas que acudeixen á aquell establiment pera cambiar bitllets per plata.

SERVEY DE TRENS

(SORTIDAS)

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissabtes, (Per Vilanova).
12'41 t. mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'08 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'40 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 9'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 1'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.
NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y Saslineas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4'00 t.

Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l'aparat respiratori tan sels prenente un al anarsen á dormir y altre á la matinada, composició inofensiva ne conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.

Preu de la capsa 6 rals.

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COMO ABONO FOSFATADO

COMO ABONO POTASICO

EN LAS FORMAS DE

SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA

SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA,

KAINITA, ETC.

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRATO

bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PARA PROSPECTOS É INFORMES SOBRE EL EMPLEO

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Ultima hora